

6. Про державну службу: Закон України від 10 грудня 2015 р. № 889-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 4. – Ст. 43.

УДК 342.942

Гончарук С. Т., к.ю.н., професор,
Хомченко О. В., студентка,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ПРИНЦИПИ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ

Ефективна державна служба становить один з найважливіших чинників успішного проведення політичних, економічних та соціальних реформ в Україні на шляху її європейської інтеграції. Саме якість функціонування державної служби суттєво впливає на процеси розвитку ринкової економіки, становлення демократії та громадянського суспільства в нашій країні, її інтеграції, незалежності, глобалізації та ін.

З початком травня 2016 року в Україні набрав чинності новий закон «Про державну службу», прийнятий 10 грудня 2015 року з урахуванням європейських стандартів та передового досвіду зарубіжних країн [1]. Цей закон, поміж іншого, поглиблює поняття та ознаки державної служби, визначає правові та організаційні засади її здійснення, закріплює нову структуру управління державною службою, встановлює прозорий, демократичний підхід в підборі кадрів державної служби, орієнтуючись насамперед на конкурсний відбір, по новому регламентує принципи державної служби, порядок її проходження, відносини службової дисципліни, оплати праці та інші соціальні гарантії для державних службовців тощо.

Система принципів державної служби в новому законі порівняно з аналогічним законом 1993 року визначена дещо по-іншому [2]. Хоч новий закон за змістом багато в чому запозичує більшість принципів старого законодавства, в ньому більш вдало і логічно трактується їх назва, визначення їх сутності та змісту. Водночас він містить і цілий ряд нових принципів цієї служби.

За новим законом державна служба в Україні здійснюється з дотриманням таких принципів:

— верховенства права – трактується як забезпечення пріоритету прав і свобод людини і громадянина відповідно до Конституції України, що визначають зміст та спрямованість діяльності державного службовця під час виконання завдань і функцій держави;

— законності – визначається як обов'язок державного службовця діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України;

— професіоналізму – розуміється як компетентне, об'єктивне і

неупереджене виконання посадових обов'язків, постійне підвищення державним службовцем рівня своєї професійної компетентності, вільне володіння державною мовою і, за потреби, регіональною мовою або мовою національних меншин, визначеною відповідно до закону;

— патріотизму – означає відданість та вірне служіння Українському народові;

— доброчесності – розглядається як спрямованість дій державного службовця на захист публічних інтересів та відмова державного службовця від превалювання приватного інтересу під час здійснення наданих йому повноважень;

— ефективності – розуміється як раціональне і результативне використання ресурсів для досягнення цілей державної політики;

— забезпечення рівного доступу до державної служби – визначається як заборона всіх форм та проявів дискримінації, відсутність необґрунтованих обмежень або надання необґрунтованих переваг певним категоріям громадян під час вступу на державну службу та її проходження;

— політичної неупередженості – тобто, недопущення впливу політичних поглядів на дії та рішення державного службовця, а також утримання від демонстрації свого ставлення до політичних партій, демонстрації власних політичних поглядів під час виконання посадових обов'язків;

— прозорості – розуміється як відкритість інформації про діяльність державного службовця, крім окремих випадків, визначених Конституцією та законами України;

— стабільності – означає призначення державних службовців безстроково, крім випадків, визначених законом, а також незалежність персонального складу державної служби від змін політичного керівництва держави та державних органів [1, ст. 4].

Щодо принципу політичної неупередженості доцільно було б, на наш погляд, в новому законі закріпити норму, яка на час перебування особи на державній службі зобов'язувала б її взагалі призупиняти своє членство в будь-якій політичній партії.

На базі вищеназваних принципів в новому законі закріплюються всі основні організаційно-правові засади нової моделі державної служби в Україні, деталізуються її окремі положення, визначається її зміст та подальше функціонування.

Література

1. Про державну службу: Закон України від 10 грудня 2015 р. № 889-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 4. – Ст. 43.

2. Про державну службу: Закон України від 16 грудня 1993 р. № 3723-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 52. – Ст. 490.